

TriFocus

September 2020

Voorwaardelijke keuzevrijheid opname pensioenkapitaal

De huidige pensioenwetgeving biedt een beperkte flexibiliteit van pensioen in de uitkeringsfase. De laagste uitkering bij een hoog-laagconstructie mag niet lager zijn dan 75% van de hoogste uitkering. Nieuw is dat in het pensioenakkoord is afgesproken dat mensen op de pensioendatum éénmalig een bedrag ineens mogen opnemen. Dit betreft maximaal 10% van de waarde van het ouderdomspensioen. Een deelnemer moet kiezen, ofwel hij maakt gebruik van de mogelijkheid om 10% ineens op pensioendatum op te nemen ofwel hij kiest ervoor om het pensioen in hoogte te variëren.

Netspar auteurs Van Bilsen, Bonekamp en Ponds hebben de huidige en komende pensioenwetgeving ten aanzien van opname en flexibiliteit onder de loep genomen. De auteurs stellen dat we in zijn algemeenheid kunnen stellen dat de mogelijkheden t.a.v. opname en flexibiliteit voor personen met een lage opbouw al snel dan worden getypeerd als 'te ruim', terwijl de mogelijkheden voor mensen met een hoge opbouw wellicht eerder als 'te beperkt' te karakteriseren zijn. De auteurs zijn voorstander van een minder pensioenspecifieke aanpak omdat zaken als eigenwoningbezit en andere vermogenscomponenten ook een rol spelen bij dit soort afwegingen. Ze stellen voor personen tussen pakweg zestig en zeventig jaar de mogelijkheid te geven 10 of 20% van hun totale vermogen (dus naast het pensioenvermogen ook de eigen woning en andere beleggingen) op te nemen. Wie weinig heeft naast zijn pensioen wordt dan voldoende beschermd tegen potverteren en vermogende ouderen hebben dan ruimere mogelijkheden. Zij kunnen bijvoorbeeld geld uit hun pensioenpot gebruiken voor de aflossing van hun hypotheek.

Van Bilsen, Bonekamp en Ponds willen daarom het concept van conditionele keuzevrijheid introduceren: individuen zijn vrij om (pensioen)vermogen naar eigen wens op te nemen zolang voldaan is én blijft aan zekere condities. Een mogelijke conditie zou kunnen zijn dat individuen 10 of 20 procent van het totale vermogen als ruimte voor flexibele opname kunnen benutten, ongeacht bij welke partij het wordt opgenomen. Een groot voordeel van conditionele keuzevrijheid is dat het meer flexibiliteit biedt aan overspaarders, terwijl het anderszins juist beschermt.

Conclusie

TriVu onderschrijft het concept van conditionele keuzevrijheid t.a.v. opname pensioenvermogen. Door ook andere vermogenscomponenten mee te nemen kan de opname voor vermogende ouderen worden verruimd terwijl minder vermogende ouderen voldoende beschermd worden. De wetgeving dient hier dan wel op aangepast te worden.